

UWS handlingsplan vid kränkande behandling och diskriminering

Uppdaterad 1 nov 2021

Utgångspunkter

- Kränkande behandling och/eller diskriminering ska inte förekomma i skolan.
- Om en elev upplever att den blivit kränkt ska det tas på allvar och alltid rapporteras till rektor som i sin tur ska rapportera till huvudman.
- Rektor ansvarar för att kränkningar utreds och att lämpliga åtgärder vidtas och följs upp.

Definitioner

Vad innebär kränkande behandling?

I skollagen definieras kränkande behandling som ett uppträdande som, utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen, kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Kränkande behandling i skollagens mening kan utföras av en eller flera personer och även riktas mot en eller flera personer. Ett barn eller en elev kan till exempel bli utsatt för kränkande behandling av personal eller av ett eller flera andra barn eller elever i verksamheten. Kränkningarna kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. De kan vara synliga och handfasta eller dolda och subtila. Kränkande behandling kan till exempel vara nedsättande ord, ryktesspridning, förlöjliganden eller fysiska handlingar som slag, sparkar och knuffar, men kan även bestå av utfrysning eller hot. Kränkande behandling kan också förekomma på internet, till exempel på sociala medier.

Bedömningen av vad som är kränkande behandling behöver alltid göras utifrån omständigheterna i det enskilda fallet.

Källa: <https://www.skolverket.se/regler-och-ansvar/ansvar-i-skolfragor/krankande-behandling-mobbning-och-diskriminering>

Vad är diskriminering?

Diskriminering innebär att någon blir sämre behandlad än någon annan i samma situation och att det finns en koppling till en diskrimineringsgrund. Det finns 7 diskrimineringsgrunder

Dessa är:

- kön
- könsöverskridande identitet eller uttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder.

Källa: <https://www.do.se/diskriminering/diskrimineringsgrunder>

Rutiner för att tidigt upptäcka kränkande behandling och diskriminering

- Elevenkät kring trygghet och studiero genomförs 1 gång/läsår.
- Lärare är uppmärksamma på det psykosociala samspelet i klasserna.
- Två elevskyddsombud ska finnas på skolan och elever kan vända sig till dem. Rektor träffar elevskyddsombuden regelbundet.
- Kurator träffar klasserna och genomför förebyggande arbete mot kränkningar och diskriminering.
- Elevskyddsombud, lärarrepresentant, kurator och rektor genomför kartläggning, målformulering och uppföljning på temat aktiva åtgärder mot diskriminering.

Om en kränkingsincident inträffar skall den alltid:

1. anmälas till rektor (som anmäler vidare till huvudmannen)
2. utredas (rektor fördelar ansvar)
3. åtgärdas (rektor beslutar om åtgärder)
4. utvärderas och följas upp (rektor fördelar ansvar)

Personal som elever och vårdnadshavare kan vända sig till:

Klasslärare/klassföreståndare
 Fritidspersonal
 Kurator
 Skolsköterska
 Rektor
 Övrig personal

VID AKUT SITUATION

1. Eleven som kränkts tas omhand av en medarbetare.
2. Även den som kränkt tas omhand av en medarbetare.
3. Andra medarbetare tillkallas så att verksamheten kan fortsätta för övriga elever. Om fler elever bevittnat incidenten, se till att det ges tid i klassrummet att prata om det inträffade.
4. Rektor kontaktas och informeras.
5. Rektor beslutar om vem som ska utreda händelsen.
6. Det som hänt utreds och dokumenteras.
OBS: vid utredande samtal kring allvarlig kränkning ska två medarbetare närvara.
7. Berörda elevers vårdnadshavare (både till den som kränkts och till den som kränkt) kontaktas snarast.
8. Vid allvarlig kränkning hämtas eleverna av vårdnadshavare (personal stannar hos eleverna tills vårdnadshavare kommer)
9. Vid behov görs saklig återkoppling till övriga elever och till medarbetare. Se till att enbart de som berörs av incidenten får ta del av redogörelsen för den - tänk på tystnadsplikten. Saklig information kring vad som hänt och vad skolan gör kan även ges till vårdnadshavare till elever som bevittnat allvarlig incident.
10. Lämpliga åtgärder vidtas (vid allvarlig kränkning beslutas dessa av rektor).
11. Ärendet följs upp och utvärderas.

OBS: Om personal misstänks för kränkning av elev ska rektor ansvara för utredningen. Detta gäller även om en elev misstänks för att ha kränkt en medarbetare eller om en medarbetare misstänks för att ha kränkt en annan medarbetare.

Hur sker utredning?

- Kränkningar utreds samma dag som de inträffar.
- Alla parter ska höras och den inträffade situationen allsidigt belysas. Detta görs aldrig inför utomstående utan i avskildhet. Det görs inte heller i grupp utan genom enskilda samtal med var och en som är inblandad.
- Den vuxne uppträder samlat och lugnt. Samtalen hålls på saklig nivå.
- Det som framkommer i samtalet skrivs ned.
- Den som har utsatts för kränkning tillfrågas om den vill möta personen som har kränkt. Vi respekterar den utsatta elevens önskemål.
- Vid möte mellan den kränkte och den som kränkt ska två vuxna närvara. Det är de vuxna som leder samtalet och ser till att eleverna en i taget får uttrycka vad de upplevt medan den andre lyssnar. De vuxna hjälper till genom att sammanfatta det som sägs. OBS: det är viktigt att de vuxna inte "tvingar fram" ett förlåtande. Samtalet ska utmynna in någon slags överenskommelse kring hur eleverna ska förhålla sig till varandra framöver.
- Datum sätts för uppföljning och utvärdering med alla inblandade.
- Vårdnadshavare till de inblandade informeras.

Användbara kontakter

- SOS 112
- Barn/ungdomspsykiatrisk Akutmottagning 018-611 25 42, öppet dygnet runt
- Polisens utredningsrotel 018-114 14
- Råd och stöd (<https://vardochomsorg.uppsala.se/personligt-stod/socialt-stod/vi-ar-rad-o-stod/>)
- Uppsala Ungdomsjour 072-593 63 98 (uppsalaungdomsjour@uppsala.se)
- Medlingsverksamheten 018-727 15 02 (medling@uppsala.se)
- Stödcentrum för unga brottsutsatta 018-727 15 43 (stodcentrum@uppsala.se)
- Trappan 018-727 15 80 (<https://vardochomsorg.uppsala.se/personligt-stod/socialt-stod/trappan/>)
- Barnombudet, barnens hjälptelefon 018-69 44 99 (<https://boiu.se/kontakt/>)
- BRIS 116 111 (<https://www.bris.se/>)

Tips på länkar:

- Medierådet – om unga och medier (<http://statensmedierad.se/>)
- Friends – mot mobbning (<https://friends.se/>)
- Föreningen för familjecentralers främjande (https://familjecentraler.se/regionala_natvark/uppland/)
- DO – Diskrimineringsombudsmannen (<https://www.do.se/>)
- BRIS - jourer för hjälp och stöd (<https://www.bris.se>)
- Brottsförebyggande rådet (<http://www.bra.se/>)
- UMO – ungdomsmottagningen webbsida (<http://www.umo.se/>)
- RFSU - Riksförbundet för sexuell upplysning (<http://www.rfsu.se/>)
- RFSL Riksförbundet för sexuell likaberättigande (<http://www.rfsl.se/>)
- TRIS – Tjejers Rätt I Samhället – mot hedersrelaterat våld och förtryck (<https://www.tris.se/>)
- Myndigheten för delaktighet (<http://www.mfd.se/>)
- Skolverket (<http://www.skolverket.se/>)
- Arbetsmiljöverket (<https://www.av.se/>)
- Folkhälsomyndigheten (<https://www.folkhalsomyndigheten.se/>)